

Apariția fenomenului militar în spațiul românesc

Arheologia este în măsură astăzi să atace existența principalelor etape ale procesului evolutiv al umanității și în spațiul etnogenetic românesc de la începuturile, databile cu cca 2 200 000 de ani în urmă, pe baza resturilor fosile și a uneltelor-arme descoperite în Valea lui Grăuceanu-Bugiulești (comuna Tetoiu, jud. Vâlcea) român la sfârșitul vechii epoci a pietrei cioplite (cca 10.000 î.e.n.) prin: resturi umane și animale, unelte-arme aparținând "culturii de prund" descoperite pe văile Dârjovului, Dâmbovicului, Argeșului, la Ciuperceni (Turnu Măgurele), etc.; mărturii ale "civilizației" musteriene, furnizate de peșterile de la Ohaba-Ponor; Cioclovina, Baia de Fier, Ripiceni-Izvor, Cheia, Nandru, etc.; urme ale locuirii permanente ale teraselor râurilor și, ca emoționante mărturii ale unor înclinații artistice legate de principala ocupație - vânătoarea, picturile rupestre din peșterile de la Baia de Fier, Vaidei (jud. Gorj), Pescari (jud. Caraș-Severin), Limanu (jud. Constanța), Cuciulat (jud. Sibiu) sau din defileele Polovragi și Sohodol.

Confruntarea permanentă a oamenilor cu lumea animalelor care le furniza cea mai mare parte a hranei și care reprezenta totodată principalul pericol, le-a stimulat continuu imaginația în direcția perfecționării uneltelor-arme (pentru împuns, lovit, tăiat și răzuit), din piatră, lemn, os sau corn și a perfecționării, prin repetare rituală, a unor tehnici și metode de vânătoare care, în epocile următoare, vor pune treptat bazele "artei militare" a oamenilor neolitici și a purtătorilor civilizației bronzului și fierului. Moștenite din practica vânătoarei, utilizarea terenului, îndeosebi muntos și împădurit, arta deplasării în ascuns, a mascării, urmării, încercuirii, atragerii în ambuscadă și a atacului prin surprindere, transmise din generație în generație, se vor preface în timp, ca o dovadă în plus a continuității oamenilor locului, în procedee și principii tactice de luptă.

Tranziția spre epoca pietrei șlefuite (10.000 - 5.500 î.e.n.), marcând începutul procesului de sedentarizare a comunităților umane prin trecerea de la stadiul de vânător și culegător ocazional la acela de recoltator, pescar "specializat" și crescător de animale a generat, o dată cu apariția unui surplus de produse, de unelte-arme diversificate, tipologic incluzând ca noutate propulsorul și arcul cu săgeți și de obiecte de podoabă, de cult sau de marcă a importanței indivizilor (susceptibile de a fi însușite), ca nouă formă de activitate umană, conflictele armate. Arheologic, pot fi sugerate primele ciocniri intercomunitare, în diferite zone ale spațiului românesc și, cu certitudine identificat, "războiul" local de la Schela Cladovei (Drobeta-Turnu Severin) unde un grup prădalnic a fost surprins în ambuscadă și nimicit de arcașii localnici cu aproape 6.000 de ani î.e.n.

"Revoluția neolitică" (5.500-2.500/2.200 î.e.n.) înfăptuită în cadrul marilor culturi Criș-Starcevo, Turdaș-Vinca, Dudești, Boian, Hamangia, Cucuteni, Gumelnița, etc., atestă deja existența, ca îndepărtați înaintași ai noștri în spațiul etnogenetic românesc, a unor oameni harnici și pricepuți care, în timp, învățaseră să prefacă stepele sau câmpurile mlăștinoase și codrii seculari în ogoare, să dea suflet

lemnului, lutului și pietrei, să supună vietățile pământului și forța apei, să smulgă muntelui metalele din care încep să-și făurească uneltele, podoabele și armele. Perfecționarea uneltelor și armelor a atras după sine saltul demografic, extinderea terenurilor locuite și cultivate, o primă mare diviziune a muncii în secolele de trecere spre epoca metalelor (împărțirea pe comunități de agricultori și păstori, în funcție de activitatea productivă dominantă), apariția unor specializări în meșteșugurile torsului și țesutului, olăritului, făurăritului și construcțiilor, a cultului organizat și a diferențierii sociale, în condițiile păstrării proprietății colective asupra mijloacelor de producție, prin creșterea importanței categoriilor sacerdotale și războinice, însărcinate de comunitățile care le întrețineau cu organizarea muncii, a relațiilor cu lumea divinităților protectoare și a apărării. Așezărilor ridicate încă din epoca precedentă în locuri întărite natural (promontorii, insule, etc.) încep să li se adauge elemente de fortificație, șanțuri adânci de 6-8 metri, late de român la 12 metri, valuri de pământ cu palisade ca la Măgurele (București), Radovanu (jud. Călărași), Vidra (jud. Giurgiu); în paralel apar și incinte fortificate de refugiu, ca aceea de la Măgurele - "Movila Filipescu", prefațând viitoarele acropole.

Cu patru milenii în urmă prin cimentarea tuturor trăsăturilor populației pe care preistoria le-a văzut zămislindu-se în spațiul carpato-balcano-pontic, odată cu trecerea la epoca bronzului (2200/2000 - 1200/1150 î.e.n.), a marilor culturi cu inventar complex de unelte și arme din metal (Glina, Monteoru, Wietenberg, Otomani, Gârla Mare, Noua, etc.), s-a afirmat, ca purtător al unei civilizații unitare, marele grup etnic al primilor noștri strămoși direcți pe care istoria scrisă i-a consemnat sub numele de traci. Ei sunt aceia care, prin cele peste 100 de neamuri atestate de poemele homerice, de literatura greacă sau de "părintele istoriei" , Herodot, ne conferă dreptul să afirmăm că în acest pământ, scăldat de valurile Dunării și ale Mării Negre, vegheat de "coroana" Munților Carpați, avem - potrivit expresiei lui Nicolae Iorga - cel puțin "rădăcini de patru ori milenare; aceasta este mândria și aceasta este puterea noastră!". Sunt cuvinte care ilustrează o realitate subliniată de numeroși oameni de știință ai veacului nostru - aceea că "poporul român este cel mai frumos exemplu istoric de continuitate a neamului; într-adevăr acesta este unul din cele mai vechi popoare din Europa" /" fie că este vorba de traci" /, de geți sau de daci, locuitorii pământului românesc au rămas aceiași din epoca neolitică - era pietrei șlefuite - până în zilele noastre, susținând astfel, printr-un exemplu poate unic în istoria lumii, continuitatea unui neam".

Catuna Vlad